

הצעה לפתרון בחינת הבגרות באזרחות

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
מרכיב 20% מן הרמה הרגילה

מועד קיץ תשפ"ב 2022

לשאלון 34282

הפתרון נכתב על ידי חגית קוטוק ונעם רפאלי
מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

פתרון לשאלון 34282 אזרחות 20%

בגרות באזרחות קיץ תשפ"ב 2022 מספר שאלון 034282

1. ציין : הצעת חוק ממשלתית.

הצג: הצעת חוק שיוזמת הממשלה. ההצעה באה מהממשלה לאחר שקיימה דיון על אישור נוסח הצעת החוק במסגרת ישיבת הממשלה, ובסופה מצביעים השרים על אישור הצעה זו. ההצעה עוברת תהליך חקיקה, שנעשה בשלושה שלבים: קריאה ראשונה, קריאה שנייה וקריאה שלישית.

לפני הקריאה השלישית הממשלה רשאית למשוך את הצעת החוק, הצעה זו תוכל לעלות שוב לדיון במושב הכנסת הבא.

הסבר: הקטע עוסק בשינוי יוזמות החקיקה במדינת ישראל והליך החקיקה בשנים האחרונות שעבר שינוי מהותי, כאשר הנחת המוצא היא שהשינוי גרם לכך שכל הצעות החוק, הן הממשלתיות והן הפרטיות, נידונות בוועדה בראשות שר המשפטים.

"יוזמות חקיקה בישראל יכולות לבוא הן מצד חברי כנסת, הן מצד שרים. בעבר כל יוזמת חקיקה מטעם שר או שרה, עוד טרם הגעתה לדיון בכנסת, נידונה בוועדה מיוחדת בראשות שר המשפטים. הוועדה הייתה דנה בפרטי החוק ומאשרת או דוחה את הגשתו לקריאה ראשונה בכנסת".

"כיום המצב שונה. לא רק הצעות חוק.... אלא כל הצעות החוק של חברי הכנסת, מהקואליציה ומהאופוזיציה כאחד, והוועדה הזאת היא שקובעת כיצד יצביעו חברי הקואליציה על החוק המוצע בכנסת."

קישור: הקטע עוסק בשינוי שחל בשנים האחרונות בהליך החקיקה במדינת ישראל, מתוך הקטע ניתן לראות שישנן שני סוגים של הצעות חוק כאשר הצעת החוק הממשלתית נידונה בוועדה מיוחדת בראשות שר המשפטים, עוד טרם הגעת לכנסת. מדובר בהצעת חוק ממשלתית מכיוון שהממשלה היא שיוזמת את החוק, השרים מצביעים על החוק לאישור ההצעה, הוועדה ברשות שר המשפטים היא שקובעת כיצד תתבצע ההצבעה על החוק המוצע לכנסת, וכל חברי הקואליציה (כל חברי הממשלה) מחויבים להצביע פה אחד על הצעת החוק.

2. ציין: תפקידי הכנסת

הצג: הכנסת, הרשות המחוקקת, היא הפרלמנט של מדינת ישראל. היא מונה 120 חברים. לכנסת תפקידים רבים כגון: ייצוג אזרחים, היא מייצגת את ריבונות האזרחים והעמדות השונות בחברה, ובכך מביאה לידי ביטוי את עקרון שלטון העם, בכנסת יושבים נבחרים הציבור שנבחרו בהליך הבחירות הדמוקרטי.

הכנסת מהווה מנגנון פיקוח וביקורת פורמלי על מדיניותה ועל פעולותיה של הרשות המבצעת באמצעות המנגנונים הבאים: אופוזיציה, המבקרת ומפקחת על השלטון ומציבה לו חלופה ונוטלת חלק בחקיקה ובוועדות הכנסת.

בנוסף יכולה הכנסת להביע אי אמון בממשלה באמצעות הצבעת אי אמון, בהתאם לחוק בישראל הצבעת אי אמון בממשלה מתקבלת רק כאשר רוב ברוב של 61 חברי כנסת, המביעים תמיכה במועמד חלופי לכהן כראש ממשלה. בין יתר תפקידיה של הכנסת, ועדות אישור תקציב, אסיפה מכוננת לענייני חוקה והכנסת ממנה בכירים כמו נשיא המדינה ומבקר המדינה.

הסבר: " לדעתי.... אחת המשימות החשובות ביותר של הרשות המחוקקת היא לבטא את רצון הבוחרים ואת הגיוון הפוליטי הקיים במדינה."

קישור: תפקידיה של הכנסת בייצוג האזרחים בא לידי ביטוי בקטע בטענה כי אחד מתפקידיה המשמעותיים ביותר של הרשות המחוקקת הוא להביא לידי ביטוי את רצון הבוחרים ואת עקרון שלטון העם. שהרי אנחנו העם בוחרים את הנציגים שלנו לכנסת ובכך נותנים להם מנדט לייצג אותנו בהליך קבלת החלטות. תפקיד זה הוא בין היסודיים ביותר לקיום הדמוקרטיה.

3. ציין: הסכמיות

הצג: הסכמה רחבה בין קבוצות בחברה על כללי משחק בסיסיים או על אופייה הבסיסי של החברה והמדינה. הסכמיות מחזקת את היציבות ומאפשרת קיום בצוותא על אף חילוקי דעות בתחומים אחרים, ישנו מתח בין פלורליזם המעודד ריבוי דעות לבין הסכמיות המחזקת את האחידות והערכים המשותפים.

הסבר: הקטע המעביר ביקורת על הליך החקיקה, ובכך מבקר אף את הפגיעה בעקרון ההסכמיות.

" הצורך בשיתוף הפעולה בין חברי קואליציה לאופוזיציה גם מיתן את תחושת השבטיות ואת מידת השיסוי של אלה באלה ותרם לתחושת האחדות".

"לדעתי.... אך אפשר לתקן אותה באמצעות צעדים כמו צמצום השימוש במשמעת קואליציונית. מהלך כזה יכריח את הקואליציה והאופוזיציה לעבוד יחד למרות הפערים האידיאולוגיים ביניהן, פשוט כי הן יצטרכו זו את זו".

קישור: טענת הכותבת היא כי חלה פגיעה ביישום עקרון ההסכמיות בשנים האחרונות במדינת ישראל בכלל, שבאה לידי ביטוי אף בעבודתה של כנסת ישראל. הכותבת סבורה שהמשמעת הקואליציונית פוגעת במימוש עקרון ההסכמיות, והדרך לתקן ולחזק עקרון זה היא באמצעות צמצום השימוש במשמעת קואליציונית.